

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŻABIEJ WOLI ZA 2019 ROK

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli

Ul. Główna 5, 96-321 Żabia Wola

ops@zabawola.pl

Opracowała: Elżbieta Kwiatkowska

Luty 2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Podstawy prawne
2. Organizacja pracy, zatrudnienie, szkolenia

II. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU GOPS W 2019 R.

III. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Struktura świadczeniobiorców
2. Charakterystyka przyznanych świadczeń
3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
4. Schronienie
5. Kierowanie osób do domów pomocy społecznej
6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

IV. INNA DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ MAJĄCA NA CELU WSPARCIE OSÓB I RODZIN

1. Dożywianie:

- posiłki dla dzieci w szkołach – Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

- udział w realizowaniu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)

2. Pomoc rzeczowa
3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
4. Interdyscyplinarna pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
5. Świadczenie pracy socjalnej
6. Działalność Gminnego Centrum Wolontariatu
7. Pomoc dla uczniów: stypendia szkolne
8. Zadania realizowane w zakresie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych
9. Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego – Klubu Senior+ w Słubiczy Dobrej

V. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

VI. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”

VII. RZĄDOWY PROGRAM „DOBRY START”

VIII. POTRZEBY I WNIOSKI W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2020 ROK

Wstęp

Podstawowe znaczenie w organizowaniu i świadczeniu pomocy społecznej na terenie gmin mają ośrodki pomocy społecznej, wchodzące w skład lokalnej administracji samorządowej. W Gminie Żabia Wola Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc. Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa, jaką jest praca socjalna. Człowiek znajdujący się w sytuacji trudnej, podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym otrzyma odpowiednią informację dotyczącą możliwości uzyskania pomocy, jej form i warunków jej otrzymania. Podstawowym adresatem działań podejmowanych przez pomoc społeczną jest rodzina. Rodzina jest uznawana za najważniejszą mikrostrukturę społeczną, stanowiącą ważny element życia społecznego i ekonomicznego. Dlatego szczególne znaczenie przypisuje się pomocy oraz pracy socjalnej z rodziną doświadczającą takich negatywnych zjawisk, jak ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza czy niepełnosprawność. Pomoc rodzinie polega na uruchomieniu takich form wsparcia, by ich efektem była samodzielność ekonomiczna rodziny oraz niezależność w funkcjonowaniu społecznym. Aby oddziaływania naprawcze nakierowane na pomoc rodzinie były skuteczne konieczne jest wielopłaszczyznowe podejście do realizowanej pomocy. Poza wsparciem materialnym rodzina wymaga szeroko pojętej pracy socjalnej, pomocy specjalistycznej oraz oddziaływań mających na celu rozwijanie umiejętności społecznych. Ośrodek pomocy społecznej wykorzystuje różnorodne formy wsparcia umożliwiające rodzinie prawidłowe realizowanie swoich funkcji. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są jednak zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających. Uprawnienia wynikające z ustawy o pomocy społecznej mają, bowiem charakter wyłącznie subsydiarny tj. uzupełniający własne środki, możliwości i uprawnienia. Brak jakichkolwiek działań, nie wywiązywanie się z przyjętych zobowiązań świadczy o niskim zaangażowaniu w proces przezwyciężania swojej trudnej sytuacji życiowej a w stosunku do osoby, która nie współdziała z OPS - organ zgodnie z art. 11 ust. 2 Ustawy o pomocy społecznej może podjąć odpowiednie kroki skutkujące odmową świadczeń. Pomoc społeczna zmienia swoje oblicze. Z instytucji zajmującej się wyłącznie wypłatą świadczeń finansowych i rzeczowych zamienia się w istotnego partnera lokalnego, który wykorzystując swoje zasoby może efektywnie wpływać na otoczenie społeczne. Zmienia się model współpracy z klientem, gdzie poprzez wprowadzenie szczególnego rodzaju umowy, jaką jest kontrakt socjalny, wprowadza się klienta w proces zmian i wspólnie z nim dochodzi do rozwiązań wpływających na poprawę jego sytuacji. Działania aktywizacyjne pozwalają naszym klientom pozyskiwać nowe umiejętności i przejmować odpowiedzialność za swoje życie.

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŻABIEJ WOLI

1. Podstawy prawne działalności

Ustawa o pomocy społecznej stanowi, iż zadania pomocy społecznej w gminie wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Ośrodek według ustaleń wójta gminy, natomiast wykonanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej odbywa się w oparciu o ustalenia wojewody. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli jest jednostką budżetową gminy. Ośrodek w minionym roku realizował zadania wynikające z: 1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

3. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych

4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

5. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

6. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

7. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

8. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

9. Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

10. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

11. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

12. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”.

2. Organizacja pracy, zatrudnienie, szkolenia.

Organizację pracy i zatrudnienie w GOPS określa Regulamin Organizacyjny którego zapisy precyzują zadania poszczególnych stanowisk w Ośrodku oraz hierarchię zarządzania, wpisaną do Statutu Organizacyjnego. Kierownik /Dyrektor reprezentuje Ośrodek na zewnątrz, do jego obowiązków należy także zwykły zarząd w zakresie mienia i gospodarki finansowej. Posiada imienne upoważnienie do rozstrzygania w imieniu Wójta Gminy Żabia Wola indywidualnych spraw z zakresu pomocy społecznej oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny, świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji. Wykonują swoje obowiązki stosownie do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców gminy - zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej – w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury. Dla zapewnienia realizacji nałożonych na GOPS zadań wynikających z

Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę i umów zleceń.

W ramach realizacji zadań ośrodek współpracował z:

- policją;
- sądem w zakresie wnioskowania o wgląd w sytuację rodziny, oraz w sprawie wydania zarządzeń opiekuńczych;
- kuratorami sądowymi;
- pedagogami szkolnymi i szkołami;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie rodzin zastępczych;
- Powiatową Komisją do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności;
- Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Urzędem Gminy;
- Służbą zdrowia – lokalną, powiatową i wojewódzką;
- Powiatowym Urzędem Pracy ;
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- Ośrodkami pomocy społecznej z całej Polski;
- Zakładem Energetycznym.

Ponadto: z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych, z lokalnymi przedsiębiorcami.

Łącznie w zakresie wszystkich realizowanych przez GOPS w Żabiej Woli zadań wydano 916 decyzji administracyjnych i 2.481 informacji o przyznaniu świadczeń. Świadczenia te realizowane były w terminie oraz zgodnie z planem. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy zostały uwzględnione, jeżeli odpowiadały celom i mieściły się w możliwościach Ośrodka Pomocy Społecznej.

Szkolenia

Fundamentalnym celem działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żabiej Woli jest dążenie do wzrostu jakości usług oraz doskonalenie narzędzi realizacji polityki społecznej na terenie gminy. Praktyka pracy w pomocy społecznej wskazuje na konieczność aktualizowania posiadanej wiedzy, doskonalenia umiejętności zawodowych celem zaspokojenia potrzeb klientów w trudnej sytuacji życiowej zgodnie obowiązującymi przepisami oraz stosownie do oczekiwań instytucji nadzoru i kontroli. Aby sprostać tym licznym wymaganiom oraz nie popaść w rutynę wykonywania obowiązków zawodowych pracownicy ośrodka uczestniczyli w szkoleniach dostosowanych do potrzeb, ukierunkowanych na doskonalenie warsztatu pracy, umiejętności interpersonalnych i społecznych, stosowania prawa w realizacji zadań jednostki oraz narzędzi w pracy z klientem pomocy społecznej. W 2019 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w specjalistycznych szkoleniach dotyczących: świadczenia wychowawczego 500+, pomoc materialna dla uczniów, kodeks postępowania administracyjnego, realizacja programu „Dobry start”, RODO, BHP, budowanie autorytetu pracownika socjalnego, Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacja, aktualne problemy, mediacje rodzinne jako sposób rozwiązywania problemów, profilaktyka uzależnień, metody zapobiegania wypaleniu zawodowemu.

Realizując zadania wynikające z Kontroli Zarządczej każdemu pracownikowi udzielane były niezbędne porady i wskazówki przy wykonywaniu zadań, prowadzono instruktaże oraz narady szkoleniowe obejmujące zagadnienia metod pracy, procedur postępowania, ochrony danych osobowych, kontroli zarządczej, bezpieczeństwa pracowników i sprawozdawczości. Wspierając pracowników w rozwijaniu kompetencji zawodowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił wszystkim pracownikom dostęp do specjalistycznej literatury.

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Dążąc do powyższego celu w 2019 roku czterech pracowników GOPS w Żabiej Woli podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe, kontynuując naukę na studiach wyższych.

II. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU GOPS W 2019

Jednym z podstawowych instrumentów pomocy społecznej, pozwalającym zabezpieczać interesy osób potrzebujących wsparcia, są środki finansowe przeznaczone na realizację świadczeń. Ustawa o pomocy społecznej dzieli zadania głównych jednostek pomocowych – gminnych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie na własne i zlecone przez administracje rządową. Finansowanie zadań (realizacja budżetu) zostało podzielone na zadania zlecone i zadania własne. Środki na realizację i obsługę zadań zleconych zgodnie z art.18 ust.2 ustawy o pomocy społecznej zapewnia budżet państwa, natomiast środki na zadania własne pochodzą z budżetu gminy ale zgodnie z art.115 ust.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań ustawowych.

Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żabiej Woli w 2019 roku obrazuje tabela nr 1.

DZIAŁ	ROZDZIAŁ	NAZWA	ŚRODKI WŁASNE	ZADANIA ZLECONE	ŚRODKI Z DOTACJI	RAZEM
852		POMOC SPOŁECZNA	765 966,13	8 400,00	481 670,08	1 256 036,21
	85202	Domy pomocy społecznej	95 186,88	-	-	95 186,88
	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 999,98	-	-	1 999,98
	85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	-	-	29 324,85	29 324,85
	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	133 429,14	-	20 811,16	154 240,30
	85216	Zasiłki stałe	-	-	332 140,50	332 140,50
	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	487 318,79	-	64 938,57	552 257,36
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	19 247,17	8 400,00	-	27 647,17
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	22 970,00	-	34 455,00	57 425,00
	85295	Pozostała działalność	9 214,17	-	-	9 214,17
854		EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	4 228,70	-	16 914,81	21 143,51
	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	4 228,70	-	16 914,81	21 143,51
855		RODZINA	212 911,89	13 470 686,73	9 888,00	13 693 486,62
	85501	Świadczenia wychowawcze	-	9 877 603,63	-	9 877 603,63
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	26 507,85	3 087 747,96	-	3 114 255,81
	85504	Wspieranie rodziny	46 212,42	468 088,79	9 888,00	524 189,21
	85508	Rodziny zastępcze	40 946,29	-	-	40 946,29
	85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	99 245,33	-	-	99 245,33
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodne z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	-	37 246,35	-	37 246,35
		RAZEM:	986 506,72	13 479 086,73	508 472,89	14 974 066,34

Dodatkowo w 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli kontynuował projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego: "Akademia Zdrowej Rodziny w Gminie Żabia Wola". Plan na 2019 r. wyniósł 66.120,16 zł i został zrealizowany na poziomie 100,00%. Ponadto w 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli realizował Program Wieloletni „Senior+”, w wyniku czego otrzymał dotację w wysokości 33.360,19 zł od Wojewody Mazowieckiego. Udział własny Gminy Żabia Wola wyniósł 50.040,29 zł. Zadanie zostało zrealizowane na poziomie 100%.

III. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Struktura świadczeniobiorców

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli z mocy art. 3 ustawy o pomocy społecznej „wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”. Z zapisów ustawy o pomocy społecznej wynika jasno, że celem pomocy społecznej nie jest wyręczenie obywateli w rozwiązywaniu ich trudnej, a czasem nawet krytycznej sytuacji życiowej. Zarówno działania naprawcze, jak i zapobiegawcze są propozycją podmiotu pomocy społecznej do wspólnego rozwiązywania zaistniałych problemów i wymagają zaangażowania, aktywności, odpowiedzialności i prezentowania postawy partnerskiej także przez drugi z podmiotów współdziałania - osobę i rodzinę korzystającą ze wsparcia. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka. Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Podstawą przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która o tę pomoc się ubiega. Pomoc społeczna w pierwszej kolejności obejmuje swymi działaniami osoby i rodziny znajdujące się w najsłabszej kondycji materialnej. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom spełniającym ustawowe kryterium dochodowe wynoszące (od 1 października 2018 r.): - dla osoby samotnie gospodarującej - 701,00 zł netto, - dla osoby w rodzinie - 528,00 zł netto, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie lub innych okoliczności uzasadniających udzielanie pomocy społecznej - w szczególności z powodu sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa itp. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. Oferowana przez GOPS pomoc społeczna obejmowała w 2019 r. różne formy pomocy pieniężnej, pomoc w naturze i w usługach oraz pracę socjalną, interwencję kryzysową i poradnictwo specjalistyczne. Pomoc ta dostosowana była do indywidualnych potrzeb rodzin zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli objął pomocą (niezależnie od formy i zakresu oraz źródła finansowania) 416 osób funkcjonujących w 180 rodzinach. W tym wyłącznie w formie pracy socjalnej udzielił wsparcia 25 rodzinom w których były 54 osoby.

Analizując liczbę świadczeniobiorców OPS w 2019 roku w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców (stan na dzień 31.12.2019 – 8.732) należy stwierdzić iż stanowi - 4,76 %.

Rzeczywistą liczbę rodzin i osób objętych pomocą przedstawiono w tabeli nr 2.

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI 1)	
0	1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	240	155	362
w tym: świadczenie pieniężne	2	158	122	234
świadczenia niepieniężne	3	86	53	197
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	1	1	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	239	154	358
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6	X	159	356
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	7	X	25	54

Typy rodzin objętych pomocą społeczną obrazuje tabela nr 3.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	180	180	416
o liczbie osób				
1	2	87	87	87
2	3	29	29	58
3	4	16	16	48
4	5	27	27	108
5	6	13	13	65
6 i więcej	7	8	8	50
w tym (z wiersza 1)				
rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	45	45	189
o liczbie dzieci				
1	9	11	11	33
2	10	17	17	68
3	11	14	14	69
4	12	1	1	6
5	13	2	2	13
6	14	0	0	0
7 i więcej	15	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	20	20	59
o liczbie dzieci				
1	17	9	9	18
2	18	5	5	15
3	19	4	4	16
4 i więcej	20	2	2	10
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	35	35	67
o liczbie osób				
1	22	14	14	14
2	23	14	14	28
3	24	3	3	9
4 i więcej	25	4	4	16

Analizując powody przyznania pomocy należy podkreślić, że rodziny korzystające z pomocy OPS doświadczają zwykle nie jednej a jednocześnie dwóch lub trzech dysfunkcji. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią rodziny dotknięte ubóstwem – oznacza to dochód poniżej

ustawowego kryterium dochodowego to jest – 528 złotych na osobę. W dalszej kolejności jest to niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Szczegółowo powody trudnej sytuacji życiowej świadczeniobiorców przedstawia tabela nr 4.

POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	111	111	246
SIEROCTWO	2	1	1	2
BEZDOMNOŚĆ	3	7	7	7
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	16	16	72
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	9	9	45
BEZROBOCIE	6	34	34	101
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	87	87	158
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	65	65	128
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	27	27	91
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	16	16	43
RODZINY WIELODZIETNE	11	6	6	28
PRZEMOC W RODZINIE	12	2	2	8
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	9	9	27
NARKOMANIA	15	1	1	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	3
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	3	3	9
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

2. Charakterystyka przyznanych świadczeń

Dane odnośnie udzielonych świadczeń należących do zadań własnych gminy: zasiłki stałe, okresowe, celowe, celowe specjalne, pomoc w formie posiłku i schronienia przedstawia tabela nr 5. Zawarto w niej informacje liczbowe oraz finansowe.

Tabela nr 5

UDZIELONE ŚWIADCZENIA - ZADANIA WŁASNE GMINY

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	3	4	5
RAZEM	1	239	X	563053	154	358
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	2	57	564	332141	57	84
z tego:	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	332141	X	X
w tym przyznany dla osoby: (z wiersza 2)	5	47	471	288399	47	47
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	10	93	43742	10	37
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	16	45	20811	16	39
z tego:	8	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	20811	X	X
w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7)	10	12	31	15904	12	34
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	4	14	4907	4	5
niepełnosprawności	12	0	0	0	0	0
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10- 13	14	0	0	0	0	0
w tym: (z wiersza 7)	15	0	X	0	0	0
ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b						
SCHRONIENIE	16	7	1629	72918	7	7
POSIŁEK	17	76	7488	57565	43	183

w tym dla: dzieci	18	76	7488	57565	43	183
UBRANIE	19	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	20	2	590	19247	2	3
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	21	3	3	3500	3	9
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	22	88	X	56871	87	166
w tym: zasiłki specjalne celowe	23	36	80	27196	36	64
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	24	X	X	X	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	25	X	X	X	0	0
PRACA SOCJALNA	26	X	X	X	159	356

3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Przysługują:

- osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona,
- mogą także przysługiwać osobie w rodzinie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Odpłatność za tę formę pomocy ustala Rada Gminy w drodze uchwały. Osoby, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, otrzymują pomoc bezpłatnie. Istnieje także możliwość zwolnienia osoby z odpłatności w przypadku, gdy niweczyłoby to skutki przyznanej pomocy. Zakres usług opiekuńczych stanowi głównie pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych. Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb osoby. Pomoc usługowa w 2019 roku przyznana została dla dwóch osób. Istotną formą wsparcia realizowaną przez GOPS w Żabiej Woli dla rodziny z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności jest pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Celem przyznania tej formy pomocy jest ograniczenie negatywnego wpływu niepełnosprawności dziecka na kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze polegają w szczególności na wspieraniu rodziny w uczeniu i rozwijaniu umiejętności dziecka niepełnosprawnego niezbędnych do samodzielnego życia (kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania; motywowanie do aktywności, leczenia, rehabilitacji; prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych; wspieranie w codziennych czynnościach życiowych); kształtowanie pozytywnych relacji w rodzinie oraz

odpowiednich postaw wobec dziecka niepełnosprawnego. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są z budżetu wojewody. Wsparciem w tej formie objęto 1 rodzinę.

4. Schronienie

Schronienie to świadczenie pomocy społecznej w formie usługi kierowanej do osoby bezdomnej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Koszty pomocy w tych formach pokrywane są wyłącznie ze środków własnych gminy. Schronienia udziela się w noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych oraz innych placówkach o podobnym przeznaczeniu.

W 2019 r. na terenie gminy Żabia Wola z problemem bezdomności borykało się 7 osób. Są to głównie osoby starsze, w przedziale wiekowym 64- 89 lat.

Bezdomni mieszkańcy gminy przebywali w następujących miejscach:

- w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Pieńkach Zarębskich,
- Schronisku dla Osób Bezdomnych MARKOT w Orszewie,
- Warszawskim Centrum Pomocy Bliźniemu MARKOT w Warszawie.

5. Kierowanie osób do domów pomocy społecznej

Kolejną formą wsparcia na rzecz mieszkańców Gminy Żabia Wola jest kierowanie do domu pomocy społecznej. Jest to zadanie własne gminy i finansowane jest z budżetu gminy. W okresie sprawozdawczym na ten cel (3 osoby) przeznaczono kwotę w wysokości 95.187 złotych. Kwestie związane z kierowaniem do domu pomocy społecznej regulują przepisy rozdziału 2 Działu II ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.”. Umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej jest ostatecznością i jest poprzedzone oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu jej zamieszkania oraz zbadaniem sytuacji rodzinnej. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej, natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

W 2019 roku Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne 54 osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Składki ZUS w całości finansowane były z dotacji z budżetu Wojewody i wyniosły 29.325 zł.

IV. INNA DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ MAJĄCA NA CELU WSPARCIE OSÓB I RODZIN

1. Dożywianie

- posiłki dla dzieci w szkołach

W 2019 r. Ośrodek realizował wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Pomoc w ramach programu udzielana była osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie oraz spełniającym kryterium dochodowe. W ramach ww. programu objęto pomocą 76 dzieci z 43 rodzin. Dożywianie odbywało się w 27 instytucjach (tj. szkołach, przedszkolach, placówkach socjoterapeutycznych). Pomoc w formie dożywiania w szkołach na terenie naszej Gminy realizowana była w formie jednego gorącego dania.

- udział w realizowaniu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

GOPS w Żabiej Woli w minionym roku realizując powyższy Program (Podprogram 2019), na zasadzie zawartej umowy, współpracował z Polskim Czerwonym Krzyżem Org. Grodzisk Mazowiecki. Rola pracowników Ośrodka polegała na promowaniu idei i zasad Programu oraz wydawaniu skierowań do punktu odbioru żywności. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 wydano skierowania 102 osobom. Żywność była przekazywana cyklicznie, nieodpłatnie. Obejmowała artykuły spożywcze, takie jak: produkty skrobiowe, warzywne i owocowe, mleczne, puszki mięsne, cukier i tłuszcze.

W oparciu o wieloletnie doświadczenie związane z przekazywaniem mieszkańcom artykułów spożywczych należy stwierdzić, że ta pomoc jest potrzebna i ceniona przez klientów OPS. Taka forma pomocy w znacznym stopniu odciąża budżet domowy wielu rodzin borykających się z trudnościami finansowymi.

2. Pomoc rzeczowa

W ramach działalności pozafinansowej GOPS podejmował następujące działania o charakterze akcyjnym i stałym:

- CYKLICZNA ZBIÓRKA „PODZIEL SIĘ GWIAZDKĄ”

Gminne Centrum Wolontariatu działające przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żabiej Woli w dniach 7-14 grudnia 2019 roku zorganizowało po raz kolejny akcję „Podziel się gwiazdką”, która polega na zbiórce artykułów spożywczych, słodczych oraz zabawek dla najuboższych rodzin z dziećmi zamieszkujących teren naszej gminy. Mieszkańcy po raz kolejny okazali hojność i empatię, dzięki czemu udało się przygotować 62 paczki, które trafiły przed Świętami Bożego Narodzenia do potrzebujących.

- OGÓLNOPOLSKA AKCJA „SZLACHETNA PACZKA”

W 2019 r. po raz trzeci Wolontariusze z Żabiej Woli, zorganizowani w lokalnym sztabie akcji, wyłonili najbardziej potrzebujące rodziny, określili ich potrzeby i przekazali paczki.

Rola pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej polegała na rozeznaniu środowiska lokalnego i wytypowaniu rodzin.

-CAŁOROCZNA ZBIÓRKA ODZIEŻY, MEBLI ORAZ SPRZĘTU GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Podopiecznymi GOPS są w większości osoby o niskich dochodach, bezrobotne, niepełnosprawne. Po pomoc zgłaszają się również rodziny wielodzietne, niepełne, uzależnione od alkoholu oraz dotknięte tragediami życiowymi (pożar, wypadek utrata bliskiej osoby). Do zadań Ośrodka Pomocy należy m. in. zaspakajanie potrzeb bytowych podopiecznych. Dzięki uprzejmości ludzi dobrej woli, w siedzibie OPS prowadzona jest całoroczna zbiórka: ubrań, obuwia, bielizny pościelowej, artykułów chemiczno – higienicznych, mebli, sprzętu gospodarstwa domowego. Diagnoza potrzeb mieszkańców Gminy prowadzona przez pracowników socjalnych w w/w zakresie pozwala na przekazywanie rzeczy osobom potrzebującym.

Należy podkreślić, iż powyższe działania są istotną pomocą pozafinansową na rzecz rodzin, ponadto zapobiegają marnotrawieniu przedmiotów i integrują społeczność lokalną.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 cyt. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy m. in.:

1. opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
4. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny,

7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie Gminy.

Informacje i dane dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zostały opisane w Załączniku Nr 1 do sprawozdania.

4. Interdyscyplinarna pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

W oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żabiej Woli funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Celem pracy ZI jest szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do wstrzymania zjawiska przemocy, a także planowanie i podejmowanie działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Sprawozdanie z realizacji powyższych zadań stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.

5. Świadczenie pracy socjalnej

W pomocy społecznej w Polsce pojawiły się wyzwania, które często wymagają całkowicie nowych rozwiązań, bądź znacznego przekonstruowania starych instytucji oraz instrumentów. Takim wyzwaniem jest dla wszystkich pracowników pomocy społecznej „praca socjalna”. Dzisiaj, w obliczu potrzeb społecznych i ograniczonych możliwości ich zaspokojenia, nabiera ona nowego znaczenia, stanowiąc podstawowy i najważniejszy instrument działania. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ratowniczą - jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych;
- wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów; profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu;
- partycypacyjną - budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

Praca socjalna należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Wg ustawy jest to działalność zawodowa realizowana przez pracowników socjalnych a prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych a także tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna może być również prowadzona ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Nowoczesne podejście do pracy socjalnej zakłada wejście pracownika świadczącego pracę socjalną w rolę osoby udzielającej pomocy o charakterze niematerialnym. Pełni on rolę m. in. mediatora, negocjatora, coacha, mentora. Głównym priorytetem w pracy socjalnej jest szybka i poprawna diagnoza sytuacji osoby, rodziny, środowiska, określająca źródła dysfunkcyjności. Skuteczna realizacja pracy socjalnej wymaga porozumienia i współpracy osoby wspieranej i pracownika socjalnego. Praca socjalna jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna obejmowała w roku 2019, w szczególności następujące zagadnienia:

- poprawa warunków materialnych poprzez wskazywanie możliwości wykorzystania własnych uprawnień i udzielanie pomocy w ich uzyskaniu (uzyskanie zasiłków i świadczeń);
- pośredniczenie w przekazywaniu używanych ubrań, mebli, sprzętu AGD, itp.;
- ułatwienie szybszego zadziałania służb medycznych poprzez m. in. zamawianie lekarskich wizyt domowych, pomocy w uzyskaniu miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych, szpitalnych oddziałach leczenia odwykowego lub innych placówkach odwykowych;
- poprawa relacji między członkami rodziny poprzez m. in. mediacje w sprawach konfliktów rodzinnych, organizację dostępu do poradnictwa specjalistycznego, współpracę z policją i kuratorami sądowymi itp.;
- wnioskowanie do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną z uwagi na podejrzenie niewłaściwego sprawowania przez rodziców władzy rodzicielskiej i opieki nad dziećmi;
- organizowanie interwencji w sprawach osób i rodzin w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia (np. zaniedbania zdrowotne dzieci, stan upojenia alkoholowego rodziców wychowujących małe dzieci itp.);
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskanie dowodu osobistego, uzyskanie świadczeń rodzinnych, świadczeń emerytalno - rentowych, uzyskania orzeczenia lekarskiego);
- udzielanie poradnictwa i organizowanie poradnictwa specjalistycznego, informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia lub kierowanie do poradnictwa specjalistycznego w GOPS, poradni psychologiczno-pedagogicznej, lub w innych podmiotach (PCPR, PUP, organizacje pozarządowe itp.);
- organizowanie wolontariatu m. in. poprzez analizę potrzeb w środowisku, angażowanie wolontariuszy do prac na rzecz mieszkańców, organizowanie zbiórek odzieży dla potrzebujących;
- organizowanie paczek żywnościowych;
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami poprzez wspólne działania w zespołach na rzecz rozwiązywania problemów w rodzinach.

Pracownicy socjalni działając w oparciu o pracę socjalną udzielali wsparcia, która miała służyć wzmocnieniu, uaktywnianiu osób i rodzin w celu rozwijania ich poczucia własnej wartości, podnoszenia samooceny, poprawie zdolności do samodzielnego zaspakajania niezbędnych potrzeb oraz poprawie funkcjonowania w środowisku lokalnym i rodzinnym.

Wielokrotnie długa, ciężka i żmudna praca z rodziną nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na zbyt małą osobistą motywację i chęć dokonania zmiany w swoim życiu. Często powodem takiej postawy jest brak wzorców i wartości wyniesionych z domu, brak ambicji czy brak umiejętności przewidywania skutków swojego postępowania.

Różnorodność problemów wymaga od pracowników GOPS zdolności, znajomości nie tylko techniki pracy socjalnej ale olbrzymiej empatii, wrażliwości, cierpliwości i umiejętności radzenia sobie ze stresem i odpowiedzialnością za losy drugiego człowieka. Bywa, że praca wykonywana przez pracownika socjalnego, może stwarzać zagrożenie dla jego zdrowia i życia.

6. Działalność Gminnego Centrum Wolontariatu

Współcześnie niezwykle rolę odgrywa wolontariat, który jest źródłem nieodpłatnej pomocy w różnych sferach życia społecznego. Działa z myślą o propagowaniu możliwości uzyskania pomocy dla osób i rodzin bez względu na status społeczny czy ustawowe kryteria dochodowe.

Wolontariat uczy społeczność lokalną wzajemnej pomocy, daje możliwość zaangażowania się w zaspakajanie potrzeb innych a ponadto integruje grupy społeczne.

Sprawozdanie roczne z działań podjętych w ramach Gminnego Wolontariatu zawarto w załączniku nr 3.

7. Pomoc dla uczniów: stypendia szkolne

W okresie sprawozdawczym wsparciem w formie stypendiów szkolnych objęto 31 uczniów funkcjonujących w 16 rodzinach (26 uczniów to uczniowie szkół podstawowych, 5 uczniów to uczniowie szkół ponadgimnazjalnych). Na ten cel w 2019 r. wydatkowano kwotę w wysokości 20.524 złotych, z czego dotację stanowiła kwota 16.915 złotych natomiast ze środków własnych gminy wydatek wyniósł: 3.609 złotych. Do otrzymania stypendium obowiązują kryteria ustawowe i dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej – to jest dochód na osobę w rodzinie nie przekraczający 528 złotych netto za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku.

Ponadto w 2019 r. wpłynął jeden wniosek w sprawie przyznania zasiłku szkolnego w związku ze zdarzeniem losowym (śmierć drugiego rodzica). Wniosek dotyczył jednego ucznia uczęszczającego do szkoły ponadgimnazjalnej. Świadczenie przyznano jednorazowo w kwocie 620,00 zł.

Od września 2019 r. pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Żabia Wola realizowana była na podstawie Uchwały nr 53/XII/2019 RADY GMINY ŻABIA WOLA z dnia 7 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Żabia Wola.

8. Zadania realizowane w zakresie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych

Osoby ubogie (spełniające kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej) nie posiadające ubezpieczenia zdrowotnego, mogą je uzyskać za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja. Decyzję wydaje się po przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających: posiadanie obywatelstwa polskiego, zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, stwierdzeniu spełnienia kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy

społecznej, stwierdzeniu braku okoliczności, o których mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia złożenia wniosku. W roku 2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli przyznał prawo do świadczeń zdrowotnych wydając 9 decyzji administracyjnych.

9. Działalność Placówki Wsparcia Dziennego – Klubu Senior + w Słubicy Dobrej

Mając na uwadze zidentyfikowane potrzeby społeczne, GOPS w 2019 roku wzbogacił i rozszerzył ofertę wsparcia dla seniorów. Wychodząc naprzeciw potrzebom tej grupy mieszkańców Gminy Żabia Wola, od stycznia 2019 uruchomiona została placówka wsparcia dziennego – Klub Senior + w Słubicy Dobrej, w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” Moduł II . Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym możliwe było organizowanie czasu wolnego seniorom, aktywizowanie oraz zwiększanie ich udziału w życiu społecznym. Załącznik Nr 4 stanowi sprawozdanie opisowe z realizacji powyższego zadania.

V. ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Istotnym zadaniem realizowanym przez Ośrodek a dotyczącym wsparcia dla rodzin z dziećmi są świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Od listopada 2015 r. kryterium uprawniające do zasiłku rodzinnego wynosi 674,00 zł netto na osobę w rodzinie, w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty 764,00 zł netto. W przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka kryterium wynosi 1922,00 zł netto na osobę w rodzinie. Natomiast przy świadczeniach z funduszu alimentacyjnego jest to kwota 800,00 zł na osobę w rodzinie.

W porównaniu z 2018 r. można zauważyć wzrost wydatków związanych ze świadczeniami opiekuńczymi spowodowany coroczną waloryzacją kwot świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego. Nastąpił natomiast spadek wydatków na zasiłki rodzinne oraz dodatki. Nie bez znaczenia jest fakt, że od prawie 5 lat nie zmieniło się kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego, natomiast wzrastają systematycznie wynagrodzenia. Ogółem w 2019 r. z systemu świadczeń rodzinnych skorzystało 495 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Żabia Wola.

Dane odnośnie świadczeń rodzinnych przyznanych w 2019 roku obrazuje tabela nr 6.

L. p.	Świadczenie	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami				
1.	Zasiłek rodzinny	514	5057	581 980
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	21	21	21 000
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	23	177	67 703
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	26	237	44 306
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	45	450	47 192
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	298	298	28 233
7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	84	842	78 276
Dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania				
8.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości,	0	0	0

	w której znajduje się siedziba szkoły			
9.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	107	724	47 596
Świadczenia opiekuńcze				
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	230	2494	470 950
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	57	630	978 307
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	4	40	24 221
13.	Zasiłek dla opiekuna	0	0	0
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
15.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	60	60	60 000
Świadczenie rodzicielskie				
16.	Świadczenie rodzicielskie	29	197	179 944
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”				
17.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	1	4 000
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe				
18.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	47	483	198 883
19.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	27	284	37 246

Fundusz alimentacyjny				
20.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	42	371	167 760
		Razem:		3 037 597

VI. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”

Program Rodzina 500+ to systemowe wsparcie polskich rodzin. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze 500+ przysługuje na wszystkie dzieci do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Wprowadzenie tej zmiany spowodowało znaczny wzrost ilości wypłacanych świadczeń przez GOPS Żabia Wola w stosunku do lat ubiegłych.

Celem świadczenia wychowawczego 500+ jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie to nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych. Jest to świadczenie nieopodatkowane.

Program ma również za zadanie zmniejszyć obciążenia finansowe rodzin związane z wychowywaniem dzieci, a tym samym zachęcać do podejmowania decyzji o posiadaniu ich większej liczby.

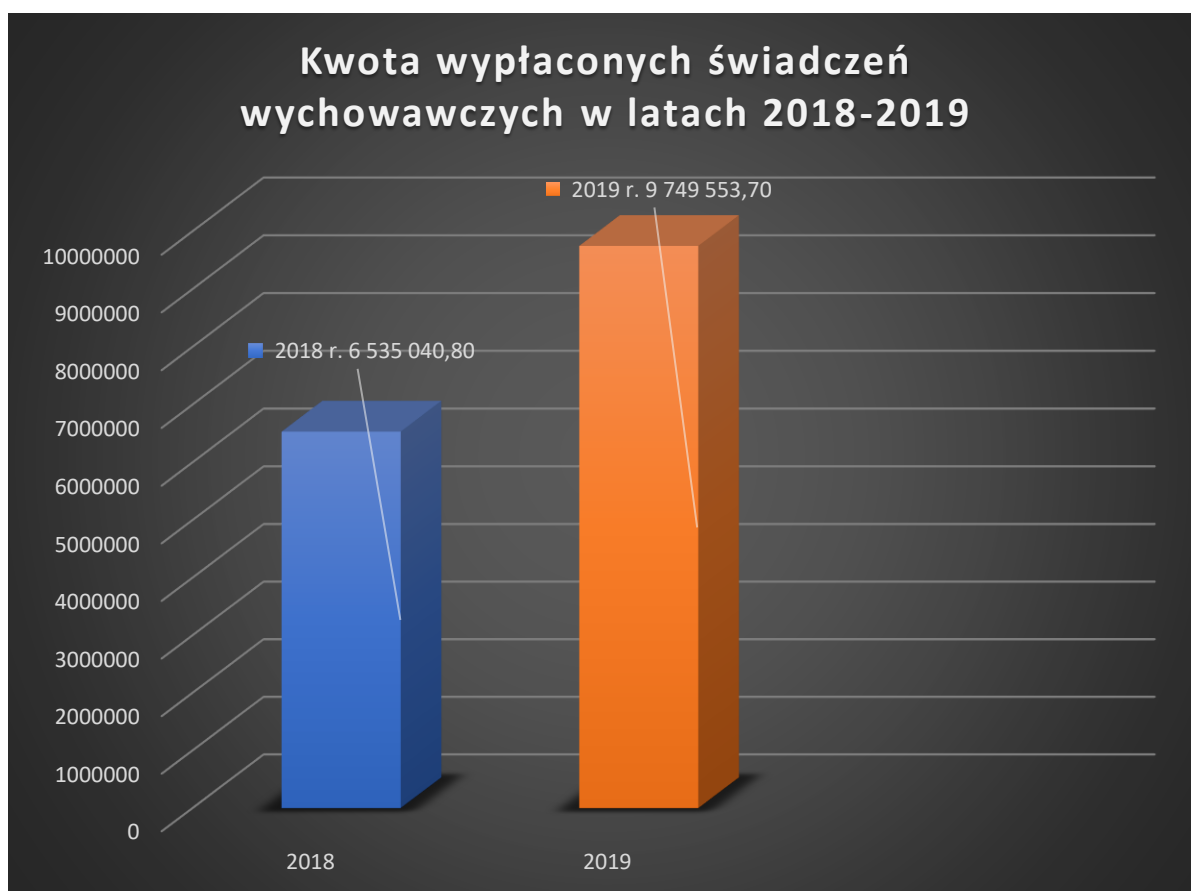
W omawianym okresie wypłacono 19565 świadczeń wychowawczych na kwotę 9 749 553,70 zł.

W sprawie świadczenia wychowawczego w 2019 r. łącznie wydano 81 decyzji administracyjnych oraz 1429 informacji o przyznaniu prawa do świadczenia wychowawczego, które to w 2019 zastąpiły decyzje administracyjne w zakresie przyznania prawa do świadczenia.

Tabela nr 7 zawiera dane liczbowe dotyczące świadczenia 500+ w okresie sprawozdawczym:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w 2019 r.
1.	Świadczenie wychowawcze	1423	19 565	9 749 553,70 zł

Poniższy wykres obrazuje kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2018 - 2019:

VII. REALIZACJA PROGRAMU RZĄDOWEGO „DOBRY START”

Program „Dobry Start” to jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł. na uczące się dziecko, które ma wspomóc rodziny w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu, na rozpoczynający rok szkolny dla dzieci do ukończenia 20 roku życia a w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności uczących się w szkole, świadczenie przysługuje nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia. Program obejmuje również wszystkie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

Realizacja Programu rozpoczęła się w 2019 i objęła uczniów rozpoczynających naukę w r.sz. 2019/2020.

Informacje o udzielonych świadczeniach na „Dobry Start” dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Żabia Wola zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Świadczenie	Liczba rodzin	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w 2019 r.
1.	Świadczenie Dobry Start	1033	1510	453 000,00

VIII. POTRZEBY I WNIOSKI W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2020 ROK

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z finansowych i pozafinansowych form pomocy. W związku z powyższym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. rozwój usług społecznych na rzecz mieszkańców Gminy Żabia Wola, poprzez uruchomienie kolejnych placówek wsparcia dziennego (Klubów Senior+, świetlic);
2. podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
3. inicjowanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich;

4. poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych;
5. kompleksowe i profesjonalne wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci; podejmowanych na terenie gminy w obszarze polityki społecznej.

Kierunki działania GOPS w Żabiej Woli są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żabia Wola na lata 2014-2020, posiadanymi środkami finansowymi i zasobami ludzkimi.

Głównym celem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Żabiej Woli jest łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób, rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej. Rok 2020 jest kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Źródła danych zawartych w sprawozdaniu:

1. Dane finansowe Centrum Usług Wspólnych
2. Sprawozdania finansowo – rzeczowe przekazywane do Wojewody Mazowieckiego
3. Informacje uzyskane z Urzędu Gminy w Żabiej Woli
4. Opracowania pracowników GOPS w Żabiej Woli
5. Spostrzeżenia i konkluzje własne pracowników Ośrodka Pomocy.